

Sardul Singh, etc. v. The State (Tewatia, J.)

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਅਤੇ ਡੀ. ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਜੇ.

ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ., - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

ਸੀ.ਆਰ. 1971 ਦਾ ਏ. ਨੰਬਰ 208।

28 ਜਨਵਰੀ 1974 ਈ.

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦਾ XLV)—ਧਾਰਾ 01—ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ (1808 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਧਾਰਾ 145—ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ—ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ—ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ—ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਜ਼ਖਮੀ—ਅਗਲੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਲੈ ਰਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ—ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਕਮ—ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਅਗਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ—ਕੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸਨੇ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ - ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ - ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਝਗੜੇ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਸਲ ਕਾਬਜ਼ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ' ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਧਿਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਵਰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਤਮਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹਿੰਸਕ ਰੀਜ਼ਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਕੋਡ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

1971 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ। <

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕੀਲ ਜੇ.ਐਨ ਕੌਸ਼ਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਆਰਐਸ ਪਲਟਾ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ, **ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ।**

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਮ.ਐਸ.

ਨਿਰਣਾ

ਟੀ ਈਵਾਡੀਆ, ਜੇ.-ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਰਥਾਤ, ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ, ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਜਸਵੰਤ ਲਾਈ; ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 149, ਧਾਰਾ 325 ਧਾਰਾ 149, ਧਾਰਾ 148 ਅਤੇ 447 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ, ਭਾਵ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307/149 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307/149 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307/149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 447 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 325/149 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(2) ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ 1971 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 208 ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਮਲਾਵਰ ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ

Sardul Singh, etc. v. The State (Tewatia, J.)

ਵਾਰੀ, ਇਸ ਖੋਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹਿੰਸਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਸਨ, ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ (ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ) ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 27 ਜੁਲਾਈ, 1968, ਅਤੇ 28 ਅਗਸਤ, 1969 ਨੂੰ ਹੱਜ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਥਿਕਾ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਦਲੀਲਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਖਲ ਡੋਲੂਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਖਮ ਲਾਲ ਘੋਸ਼ (2) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਆਪਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ 23 ਦਸੰਬਰ 1971 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(4) ਪਿੰਡ ਕਨੇਜਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 522 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 16 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਭੀਮ ਸੇਨ ਪੁੱਤਰ ਬੋਧ ਰਾਜ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਨ ਲਾਲ ਚੋਪੜਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਸ. ਅਤੇ ਸਾਲ 1964 ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ। 25 ਮਾਰਚ, 1968 ਨੂੰ ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ, ਜਸਵੰਤ ਲਾਲ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਦੋਸ਼ੀ, ਸਾਤੀਸ਼ ਸਮੇਤ ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1939 ਪਟਨਾ 61 ਐੱਲ

(2) ਏਆਈਆਰ 1927 ਕੈਲ. 701.

ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼੍ਰੀ ਭੀਮ ਸੇਨ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਨ ਲਾਲ ਚੋਪੜਾ ਪਾਸੋਂ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। 18 ਅਪਰੈਲ 1968 ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਧਿਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 25 ਮਾਰਚ, 1968 ਨੂੰ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰੁਪਏ

ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 20,000 ਰੁਪਏ । ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, 27 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ, 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜਸਵੰਤ ਲਾਲ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ, ਵਾਸਤਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ, 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 145 (6), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ 'ਜਾਬਤਾ' ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਂ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਟਾਇਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ (sic) ਦੁਆਰਾ ਉਥੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਗੜਬੜ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਖੜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 (ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜਸਵੰਤ ਲਾਲ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਉੱਪਰ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ) ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਸੀਵਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 28 ਅਗਸਤ, 1969 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 27 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਨੂੰ, ਭੀਮ ਸੇਨ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵੈਂਡੀਜ਼-ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਾਰ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣੇ ਰਹੇ।

ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ 22 ਜੂਨ, 1968 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 13 ਨਵੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 24 ਨਵੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹਿੰਸਕ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈਆਂ । ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਿਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਿਰ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ■

(5) ਮੁੱਖ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 10 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 428 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ - 1974 ਦਾ

Sardul Singh, etc. v. The State (Tewatia, J.)

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਨੰ. 98, 1971 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 208 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ, ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ 'ਏ' ਤੋਂ 'ਡੀ' ਤੱਕ। ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 15 ਮਈ, 1973 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੈਂਡੀਜ਼-ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ * ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ। ਅਨੁਬੰਧ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ) ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ। 15 ਮਈ, 1973 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ .18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ।

(6) ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ 'ਡੀ' ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੀ ਬਕਵਾਸ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 27 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨੇ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(7) ਹੁਣ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਤੱਥ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਝਗੜਾ (ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਵਿਜ਼ਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਰਹੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 145 ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਤਮਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। •

(8) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਮੁੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ. ਰਾਖਲ ਡੋਲੂ ਵਿਰੋਧੀ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਖਮ ਲਾਲ ਘੋਸ਼ (2), ਕਮਿੰਗ, ਜੇ. ਕਿ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਤੋਂ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

(9) ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਦਰਯੋਗ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂਰ ਅਤੇ ਧਵਲੇ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, 'ਅੰਬਿਕਾ' ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੇ .

ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1)

ਕਮਿੰਗ ਜੇ. ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਗ੍ਰਾਹਮ ਜੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ 4 ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਲੇ ਸੋਮਵਾਰ ਅਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਲੀ ਦੇ ਦਿਨ ਹੋਣਗੇ, ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਗ੍ਰਾਹਮ ਜੇ., ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

ਮੈਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਿਊਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨੇ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜੋ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਮਿੰਗ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਧਾਰਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਮੰਗਣਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੇ. ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

Sardul Singh, etc. v. The State (Tewatia, J.)

ਕਬਜ਼ਾ, ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਫਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਫਲ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਫਲ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਮਤਭੇਦ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। *ਰਘੁਨੰਦਨ ਪਾਂਡੇ* ਬਨਾਮ *ਕਿਸ਼ਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ* (3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਜੇ . ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਦੂਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੌਰਟ ਜੇ, *ਇਨੁਜੈਨਾਥ ਪਤੀ* ਬਨਾਮ *ਰਾਮਲਖਨ ਪ੍ਰਸਾਦ* (4)। ਹਾਲਾਂਕਿ *ਇੰਦਰਦੇਵ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਕੇਸੇ ਸਿੰਘ* (5) ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 145, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਪਹਿਲੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਇੰਦਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਦੇਵ ਦੀ ਜੂਨੀਅਰ ਰਾਣੀ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਬਜ਼ਾ ਫਿਰ ਤਿੰਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ। ਜੂਨੀਅਰ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨੌਕਰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਰਾਣੀ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਇੰਦਰਦੇਵ ਤੀਜੀ ਧਿਰ। ਇੰਦਰਦੇਵ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦ

(3) (1922) 9 AIR ਪਟਨਾ 210=10 PLT 685. .

(4) (1929) 16 AIR ਪਟਨਾ 505=10 PLT 689.

(5) (1938) 25 AIR ਪਟਨਾ 1=18 PLT 886.

ਗਯਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਆਖਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਪਰ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਧਿਰ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, A ਨੂੰ B ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ A ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਬੀ ਤੋਂ ਖਰੀਦ, ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਦੂਸਰੀ 145 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਧਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ”

(10) ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 14⑧ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗਲਤ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ 15 ਮਈ, 1973 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਇਆ।

Mangal Dass v. Naunihal Singh, etc., (Tuli, J.)

ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਉਹ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(11) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਨੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੀ ਉਜ਼ਰਲ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ ਜੇ.

ਮੰਗਲ ਦਾਸ - **ਪਟੀਸ਼ਨਰ**,

ਬਨਾਮ

ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ.,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ Revn. 1969 ਦਾ 321 ਨੰ.

5 ਫਰਵਰੀ 1974 ਈ.

1887 ਦਾ VII) — ਸੈਕਸ਼ਨ 3, 8, 9 ਅਤੇ 11— ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਾਲੀਅਮ 1, ਅਧਿਆਇ 3-ਸੀ, ਨਿਯਮ 8 — ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਲ — ਕੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੈ -ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ-ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ, ਵਾਲੀਅਮ 1 ਦੇ ਚੈਪਟਰ 3-ਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੈਲਯੂਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1887 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3, 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3, 8 ਅਤੇ 9. ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਕੀ ਉਚਿਤ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।